

ANNEX 3.

UNA POLÍTICA ECONÒMICA I PRESSUPOSTÀRIA PER A LA TRANSICIÓ NACIONAL

MARC D'ACTUACIÓ I PRINCIPIS DE L'ACORD

La composició resultant del Parlament de Catalunya de les eleccions del passat 25 de novembre de 2012 mostren de manera rotunda l'existència d'una àmplia majoria democràtica favorable a l'exercici del dret a decidir. Una voluntat que, per exercir-la amb les màximes garanties d'èxit, requerirà una política econòmica i pressupostària de transició capaç de garantir la màxima cohesió social i estabilitat econòmica, alhora que fixi les bases per a una sòlida, ràpida i necessària recuperació. Aquest document pretén apuntar les bases d'acord per a aquesta política durant el període de transició fins a la data en què el poble de Catalunya pugui exercir el dret de decidir el seu futur com a nació.

A l'inici aquest procés, expressem el nostre compromís amb el projecte europeu que, d'una manera permanent, veiem essencialment associat amb la idea i la realitat d'un estat del benestar potent al servei de les persones però que en aquests moments també incorpora, en la forma del Tractat d'Estabilitat, l'exigència d'avançar cap a la sostenibilitat fiscal. Alhora, volem fer constar que el Tractat d'Estabilitat també ha de ser compatible amb un ritme d'ajustament fiscal més sensible a unes necessitats socials i econòmiques que s'han accentuat per l'actual recessió. En la mesura que considerem que un ritme més pausat seria molt més desitjable que el fixat actualment, unirem la nostra a les moltes veus europees que així ho expressen.

El repte de l'ajustament fiscal a Catalunya —ja de per si difícil per la raó anterior, per l'existència d'un dèficit fiscal estructural equivalent al 8,5% anual del PIB, així com pels deutes, impagaments i compromisos no satisfets per part de l'Estat

espanyol amb Catalunya— es complica perquè el Govern espanyol ha imposat una distribució dels objectius de dèficit requerits per Europa entre els diversos nivells d'Administració —Administració Central, CCAA, CCLL i Seguretat Social— que és esbiaixada, arbitrària i especialment injusta per a les CCAA. Així, l'any 2013, mentre l'objectiu per al conjunt de l'Estat és el 4.5% del PIB, la demanda del Govern espanyol per a les autonomies —i, en conseqüència, per a Catalunya— és del 0,7%: molt lluny de la tercera part (1,5%) que els correspondria d'acord amb el pes relatiu de la seva despesa. La fixació d'aquests objectius demana dels ciutadans de Catalunya, especialment per a l'any 2013, sacrificis desproporcionats que no únicament comporten costos socials, sinó que resulten perjudicials i contraproductius per propiciar una ràpida sortida de la crisi i noves vies de desenvolupament econòmic. Exigirem del Govern espanyol un canvi en aquesta distribució, amb l'assignació a Catalunya d'un objectiu de dèficit que tingui en compte la seva especificitat —en particular, el pes del servei del deute— i que no ens aboqui a una reducció i precarització dels serveis públics que garanteixen la qualitat de vida i la igualtat d'oportunitats dels nostres conciutadans. Caldrà també dur a terme un programa de comunicació que tingui per objecte transmetre a l'opinió pública, a les autoritats europees i a la comunitat internacional l'esforç que està fent Catalunya i l'actitud manifestament deslleial del Govern espanyol.

L'actual crisi econòmica i un dèficit fiscal estructural desproporcionat han generat una situació en què el conjunt d'ingressos amb els quals es finança la Generalitat de Catalunya no són suficients per desenvolupar, ni de forma satisfactòria ni suficient, les seves competències: un fet que redunda negativament en la qualitat i l'abast del conjunt dels nostres serveis públics, molt inferiors als que ens correspondrien per la pressió fiscal suportada. És en aquest marc, tenint ben presents les limitacions de les comunitats autònomes a recórrer a polítiques expansives d'endeutament, en el qual se centra l'acord, que parteix del compromís de compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària fixats i de la voluntat de manifestar conjuntament que:

- La correcció d'aquest desequilibri origina enormes costos socials i econòmics insostenibles.
- És imprescindible minimitzar l'impacte negatiu, social i econòmic, d'aquesta correcció, fet que passa necessàriament per garantir la progressivitat dels ajustos aplicats als Pressupostos, sigui per la via de l'ingrés o de la despesa.
- Els ajustos que siguin susceptibles de reduir la qualitat dels serveis públics més fonamentals han de ser concebuts com a extraordinaris i reversibles en la mesura que millori la conjuntura econòmica.

Aquest últim punt comporta la necessitat de preveure un mecanisme pel qual es formalitzarà aquest compromís de reversió per part del Govern de la Generalitat mitjançant un Contracte Programa que es concretarà a partir dels punts següents:

- S'adoptaran els criteris de despesa establerts en l'apartat II.2. que emmarcaran la Llei de Pressupostos.

- La Llei d'Estabilitat Pressupostària de Catalunya es modificarà mitjançant l'addició d'una disposició addicional que inclogui i concreti aquest compromís.

Aquesta situació d'excepcionalitat també obliga a modificar de forma substancial altres aspectes de la pràctica pressupostària habitual. En primer lloc, el Govern de la Generalitat es compromet a fer un esforç addicional en l'explicació i la divulgació dels seus Pressupostos, tant en la fase d'aprovació com en la d'execució, que es concretarà anualment en la Llei de Pressupostos. Aquest esforç addicional tindrà un doble objectiu: 1) facilitar l'accés a la informació perquè el ciutadà pugui conèixer amb detall quin és l'ús que es dona als seus impostos en un moment en què els recursos públics i privats són especialment escassos i 2) fer més evident la insostenibilitat de l'actual marc polític i fiscal de la Generalitat de Catalunya.

D'altra banda, el Govern també es compromet a denunciar la deslleialtat manifesta de l'Estat espanyol envers Catalunya en aspectes estatutaris i sectorials com per exemple:

- L'impagament dels deutes de l'Estat contrets amb la Generalitat en virtut de la disposició addicional tercera, els compromisos pressupostaris no satisfets o les deslleialtats en el finançament de la provisió de serveis a la ciutadania.
- Els greuges i la privació per part de l'Estat espanyol del dret legal de disposar dels ingressos que es generen a Catalunya a partir de multitud d'aspectes, com ara el 0,7% de l'IRPF a finalitats socials, la subhasta dels drets d'emissió de diòxids de carboni de les empreses catalanes, els ajuts en agricultura o les beques als estudiants catalans, entre d'altres.
- La reclamació de territorialització de part dels rendiments derivats de l'aflorament de diner no declarat fruit de l'amnistia fiscal.
- La pèrdua de recursos derivada de la no repercussió de l'increment de l'IVA en els ingressos de la Generalitat quan aquesta, a més, ha hagut d'afrontar aquest increment en les seves relacions contractuals.

UNA POLÍTICA ECONÒMICA JUSTA PER A UN MARC PRESSUOPSTARI DE TRANSICIÓ

Tot i el poc marge pressupostari de què disposa la Generalitat pels motius abans esmentats, cal orientar la seva política cap a una distribució més equitativa de les càrregues fiscals i dels ajustos de despesa, per tal d'assolir una contribució justa i equitativa de les càrregues derivades de la crisi econòmica. D'altra banda, el Govern, en el procés d'elaboració dels seus Pressupostos, procurarà buscar els consensos socials i polítics més amplis possibles.

1. Ingressos

De manera molt particular, cal que els propers Pressupostos de la Generalitat incorporin mesures capaces de generar ingressos addicionals, especialment d'aquells que aportin major progressivitat al sistema. Aquelles mesures que només tinguin una finalitat recaptatòria tindran un caràcter temporal i flexible, i aniran lligades a la reducció del dèficit públic i a la recuperació econòmica. Específicament, assumint-ne la seva reversibilitat, el Govern de la Generalitat es compromet a fer efectius tan aviat com sigui possible les següents noves vies d'ingrés:

- Defensar l'establiment de l'impost sobre dipòsits bancaris.
- Modificació de l'Impost sobre el Patrimoni, rebaixant el mínim exempt i fixant un recàrrec per als "grans patrimonis".
- Modificació de l'Impost sobre Successions i Donacions pe incrementar-ne la progressivitat i el potencial recaptatori.
- Adaptació de l'Impost sobre Transmissions Patrimonials cercant l'efecte de compensació de l'IVA.
- Aplicació i adaptació a la legislació vigent de la Llei 16/2000, de l'Impost sobre Grans Establiments Comercials.
- Implementació de noves vies d'imposició ambiental, com les que graven l'emissió de gasos contaminants (emissió de gasos en l'enlairament d'avions), o bé la producció de residus nuclears —mitjançant la modificació del gravamen de protecció civil sobre les nuclears.
- Implantació de l'Eurovinyeta als vehicles pesants de mercaderies que travessen Catalunya per les vies de gran capacitat de titularitat catalana.
- Introducció d'un gravamen sobre les begudes de refresc amb excés de sucre, per raons de salut, que afectaria principalment les grans distribuïdores de begudes.
- Estudiar l'aplicació de mesures impositives o mesures d'altra índole per incentivar l'entrada al mercat de lloguer dels habitatges desocupats, propietat de societats mercantils.

D'altra banda, es considera necessari avaluar la modificació dels següents ingressos vinculats a la contraprestació de servei públic perquè afectin el mínim possible als segments de població més vulnerable i a la vegada mantinguin el seu efecte moderador i recaptatori dins l'any 2013:

- Avaluar l'exempció de nous col·lectius i l'establiment de nous topalls (actualment fixats en 60 € l'any) d'aportació total en concepte d'euro per recepta, proporcionals a la renda de l'usuari de la sanitat pública, de manera que s'assoleixi més progressivitat.
- Avaluar l'ampliació de les exempcions subjectives a la taxa per la prestació de serveis personals i materials en l'àmbit de l'Administració de justícia per garantir la tutela judicial efectiva.

- Avaluar la possibilitat d'una modificació per al curs 2013-14 de la definició dels trams de renda per a la matriculació universitària en graus —per concretar en el proper Decret de Preus— per garantir més progressivitat amb conseqüències recaptatòries neutres respecte de l'exercici 2012.

2. Despeses

Pel que fa a l'establiment de les polítiques d'ajust de les partides de despesa, s'utilitzaran els següents criteris a l'hora de determinar quines són les partides que cal preservar o bé que cal considerar *prioritàriament reversibles*:

- La seva incidència en col·lectius socials més vulnerables i amb més risc d'exclusió social.
- La seva consideració de serveis públics preferents per preservar el principi d'igualtat d'oportunitats.
- La seva capacitat multiplicadora de la renda o de mobilització de recursos privats.
- El seu efecte incentivador en la generació d'activitat econòmica i ocupació.

Es prioritzarà l'ajust de la despesa per la via de l'augment de l'eficiència —com ara la compra pública, l'ús dels actius immobiliaris o la reducció de les partides de compres de béns i de serveis—, així com de la reducció i minimització de despeses més prescindibles per a la consecució dels objectius fonamentals de la política pública —despeses de representació i protocol, despesa generada per òrgans superiors i organismes independents, etc.

Per garantir aquest augment de l'eficiència, es crea un grup de treball la missió del qual queda recollida en el punt V d'aquest acord. Per objectivar-lo i valorar-lo, el Govern comptarà amb els mitjans públics i privats que estiguin al seu abast per fer l'avaluació de l'impacte de les polítiques públiques.

3. Grup de Treball Pressupostari

En la línia del punt SISÈ.-, lletra c), de l'*Acord per a la transició nacional i per garantir l'estabilitat parlamentària del Govern de Catalunya*, que desplega aquest grup de treball, aquest tindrà per prioritat el següents punts:

- La planificació i execució dels processos de privatització, concessió o venda d'actius públics de la Generalitat de Catalunya.
- La implementació de nous ingressos públics no previstos en la Llei de Pressupostos inicialment aprovada.
- Ajustos pressupostaris extraordinaris no previstos en la Llei de Pressupostos inicialment aprovada.

- Modificacions substancials de les condicions d'endeutament del conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya.